

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

P. T.

zastoupený advokátem JUDr. Danem Dvořáčkem,
se sídlem Opletalova 37, Praha 1

proti

žalovanému

Univerzita Karlova v Praze

se sídlem Ovocný trh 3-5, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 22. 9. 2015, č. j. POP/UKRUK/7/115982/2015

takto:

- I. Rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 22. 9. 2015, č. j. POP/UKRUK/7/115982/2015, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce, JUDr. Dana Dvořáčka, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 22. 9. 2015, kterým byla zamítnuta jeho žádost o přezkoumání rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 27. 7. 2015, č. j. POP/UKRUK/7/115982/2015, jímž mu byl stanoven poplatek spojený se studiem ve výši 11 500 Kč za dalších započatých 6 měsíců studia od 27. 6. 2015 do 27. 12. 2015.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. V žalobě žalobce uvedl, že je studentem žalované jako veřejné vysoké školy, kde na Právnické fakultě studuje v magisterském studijním programu Právo a právní věda, studijní obor Právo. Rozhodnutím rektora žalované ze dne 27. 7. 2015, č.j. POP/UKRUK/7/115982/2015 mu byl vyměřen poplatek spojený se studiem ve výši 11.500,- Kč za dalších započatých 6 měsíců studia v období 27. 6. 2015 – 27.12.2015, a to za překročení standardní doby studia zvětšené o jeden rok za použití ustanovení § 58 odst. 3 ZVŠ.
3. K oprávněmu prostředku žalobce rozhodl rektor žalované rozhodnutím ze dne 22. 9. 2015, č.j. POP/UKRUK/7/115982/2015 tak, že žádost o přezkoumání rozhodnutí zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.
4. Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou, přičemž vadnost napadených rozhodnutí v shledával v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí druhého stupně, což zakládá vadu řízení odůvodňující zrušení napadeného rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního, v jejich nezákonnosti spočívající ve vyměření poplatku ve výši, pro kterou neexistuje opora v platném právu, a v jejich nezákonnosti spočívající v pominutí závazných pravidel pro snížení či prominutí poplatku spojeného se studiem.
5. Žalobce nerozporoval rozsah a způsob odůvodnění prvostupňového rozhodnutí žalované, neboť to obsahovalo ve srozumitelné formě informace o tom, jakou věc správní orgán řešil, z jakého skutkového stavu vyšel, odkud jej zjistil, jak jej posoudil, jaké právní normy na něj aplikoval a jakými úvahami v tomto procesu dospěl k přijatému závěru. Za zcela nedostatečné a nepřezkoumatelné však žalobce pokládal odůvodnění rozhodnutí stupně druhého, neboť to je tvořeno pouhým formulářovým prefabrikátem, typizovaným vzorem, který nebyl žádným konkrétním způsobem upraven pro potřeby žalované věci. V odůvodnění se pouze paušálně a obecně konstatovalo, že žalobce napadl prvostupňové rozhodnutí oprávněným prostředkem, že rektor univerzity rozhodnutí přezkoumal, ale neshledal jeho vadnost ani důvod pro snížení, prominutí nebo splátky poplatku.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění napadeného rozhodnutí tedy neobsahuje ani vypořádání se s námitkami žalobce jako účastníka řízení a není žádným způsobem vysvětleno, jak rektor o jednotlivých konkrétních námitkách uvažil, zda je pokládá za důvodné či nedůvodné a z jakých konkrétních důvodů.

6. Ve svém oprávněném prostředku žalobce poukázal na svá zahraniční studia jako důvod prodloužení studia v ČR a vysvětlil, proč na rozdíl od jiných studijních programů prakticky není z důvodu odlišnosti právních úprav zahraniční studium u studia práva započítáno na plnění studijních povinností zde a proč je tak znevýhodněno. Dále žalobce poukázal na své odborné a studijní výsledky, například na umístění v řadě prestižních odborných soutěží, dokládaje tak, že není tzv. "věčný student", na jejichž postih úprava zákona primárně směřuje, ale naopak student, jehož delší studium je vyvoláno zvýšeným zájmem o obor.
7. Byť žalobce měl za to, že hmotněprávní hodnocení věci je zřejmě předčasné, když napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností, pro úplnost vznesl dvě podstatné hmotněprávní námitky vycházející částečně spekulativně z toho, jak na základě rozhodnutí orgánu prvního stupně a na základě výroku rozhodnutí druhého stupně předpokládá, že žalovaná jako správní orgán uvažovala.
8. Žalobce především uvedl, že předmětný poplatek mu byl vyměřen v nezákonné výši, když podle ust. § 58 odst. 6 zákona o vysokých školách *výši, formu placení a splatnost poplatků určí statut veřejné vysoké školy*, avšak způsob stanovení poplatku v čl. 10 přílohy 6 statutu žalované odporuje zákonu v důsledku použití koeficientu „k“. Dále poukázal na to, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu bylo nutné, aby výše poplatků spojených se studiem byla stanovena přímo ve statutu veřejné vysoké školy. Současná úprava obsažená ve statutu žalované však stále odporuje právnímu názoru vyjádřenému v konstantní judikatuře, ale je ještě horší.
9. Důvodem je právě použití tzv. koeficientu ekonomické náročnosti, který však není v českém právním řádu znám, a používá jej pouze metodická pomůcka Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy při výpočtu dotací vysokým školám a jeho výši určuje ministerstvo volnou úvahou. To v konečném důsledku znamená, že výši poplatků určuje orgán na veřejné vysoké škole zcela nezávislý, což je zcela v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.
10. Žalobce dále namítal, že i pokud by mu byl poplatek stanoven ve správné a zákonné výši, měl mu být v rámci přezkumného řízení prominut či snížen, a žalovaná pochybila, když tak neučinila. Pro posouzení důvodů prominutí poplatku či jeho snížení má žalovaná stanovena pravidla ve svém statutu, avšak svévolně se jimi neřídila (nerespektovala legitimní očekávání takto vytvořené). Podle názoru žalobce měla žalovaná při užití těchto pravidel poplatek snížit v rozsahu 50 – 25 %.
11. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud zrušil jak napadené rozhodnutí rektora žalované ze dne 22. 9. 2015, tak jemu předcházející rozhodnutí ze dne 27. 7. 2015 a aby věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
12. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že způsob stanovování poplatku spojeného se studiem vyhovuje judikatuře Nejvyššího správního soudu, zejména jeho rozsudku č. j. 7 as 41/2013-37 ze dne 4. 7. 2013. Pokud jde o tvrzené prominutí závazných pravidel pro snížení či prominutí poplatku, při rozhodování bylo podle nich postupováno, a všechny důvody,

kteřé žalobce uvedl, byly posouzeny. K námitce nepřezkoumatelnosti druhostupňového rozhodnutí žalovaná poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2009, č. j. 6 Ads 26/2009-67, s tím, že v projednávané věci skutkové údaje, z nichž žalovaná vycházela, lze zjistit ze správního spisu, a její úvahy, které vedly k vydání rozhodnutí, jsou ze spisu alespoň v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné. Navrhla proto, aby soud žalobu zamítl.

III.

Posouzení žaloby

13. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně, neboť napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
14. Z obsahu spisu předloženého žalovanou je zřejmé, že rozhodnutím rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 27. 7. 2015, č. j. POP/UKRUK/7/115982/2015, byl žalobci stanoven poplatek spojený se studiem ve výši 11.500 Kč za dalších započatých 6 měsíců studia od 27.6.2015 do 27.12.2015. V odůvodnění rozhodnutí žalovaná konstatovala, že povinnost platit poplatek spojený se studiem vznikla žalobci v akademickém roce 2014/2015, tedy v akademickém roce započatém v roce 2014. Poplatek byl stanoven na období dalších započatých šesti měsíců. Při stanovení poplatku spojeného se studiem do celkové doby studia byla započtena doba studia rozhodného studijního programu od zápisu do dne předcházejícího dni vzniku poplatku 26. 6. 2015 a dále byla započtena doba výše uvedeného předchozího studia, které bylo ukončeno jinak než řádně, přičemž období, ve kterém účastník řízení studoval v takovém studijním programu a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítaly pouze jednou. Do celkové doby studia se v případě žalobce nezapočítala doba, po kterou byla studia přerušena.
15. Dále žalovaná uvedla, že podle ust. § 58 odst. 2 věta druhá zákona o vysokých školách vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 21. 1. 2014 pod č. j. MSMT-2567/2014-1, základ pro stanovení poplatků spojených se studiem pro akademický rok započatý v roce 2014, ve výši 2.819 Kč, a v souladu s Pravidly pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám byl tímto ministerstvem stanoven koeficient ekonomické náročnosti rozhodného studijního programu na hodnotu $k = 1$. Za použití vzorce, který je uveden v článku 10 odst. 1 písm. a) Přílohy č. 6 Statutu pro rozhodný studijní program, se zaokrouhlením podle článku 10 odst. 3 Přílohy č. 6 Statutu, byla výše poplatku stanovena na 11.500 Kč.
16. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žádostí o jeho přezkum, resp. žádostí o prominutí poplatku, v níž poukázal na to, že v průběhu studia absolvoval dva studijní programy v zahraničí, jeden pobyt v rámci programu Erasmus a druhý studijní pobyt v Austrálii, který byl součástí meziuniverzitní dohody. Měl za to, že má za to, že doba, kterou studoval v zahraničí, by se do doby jeho studia počítat neměla, resp. že by tyto pobyty měly být zohledněny. Na zahraničních univerzitách strávil celkem 14 měsíců, pročez považuje za jako racionální, aby mu poplatek za tuto dobu vyměřován nebyl. Považoval za absurdní, aby student, který za další studium v zahraničí zaplatil nemalé peníze, platil ještě další poplatek své mateřské univerzitě, a to pouze proto, že čeká na termín závěrečné státní zkoušky.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

17. Žalobce doplnil, že v průběhu svých studií nejen že splnil všechny studijní povinnosti, ale účastnil se také řady univerzitních projektů a soutěží – zde zmínil finálovou účast v celosvětové právnické soutěži VIS Moot Arbitration Court, a dále účast na Australském mistrovství v univerzitní debatě.
18. Z těchto důvodů žádal o to, aby mu byl vyměřený poplatek prominut a stejně bylo postupováno i v případě dalšího vyměřeného poplatku, resp. aby byla zohledněna doba, po kterou v zahraničí studoval, celkem tedy v délce 14 měsíců.
19. O tomto opravném prostředku rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím rektora, jímž byla žádost o přezkoumání zamítnuta a původní rozhodnutí bylo potvrzeno. V odůvodnění napadeného rozhodnutí rektor žalované konstatoval, že při vydání prvostupňového rozhodnutí byl dostatečně zjištěn skutkový stav a byly splněny podmínky pro stanovení poplatku spojeného se studiem a výše poplatku spojeného se studiem, období, na něž byl stanoven, i termín splatnosti byly stanoveny správně způsobem uvedeným v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále rektor žalované ocitoval ustanovení článku 4 Přílohy č. 6 Statutu, vymezující skutečnosti, jež umožňují rektorovi poplatky snížit, prominout nebo odložit termíny jejich splatnosti. Vzhledem k tomu, že poradní komise rektora nedoporučila poskytnout úlevu na stanoveném poplatku, rektor žádost žalobce o přezkoumání napadeného prvostupňového rozhodnutí zamítl a původní rozhodnutí potvrdil.
20. Městský soud po přezkoumání věci dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nutno zrušit, jelikož je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Je totiž zjevné, že žalobce ve své žádosti o přezkoumání uvedl několik skutečností, jež měly být podle jeho názoru vzaty v úvahu při stanovování výše poplatku, avšak v rozhodnutí vydaném v I. stupni zohledněny nebyly. Jak je uvedeno výše, žalobce argumentoval tím, že absolvoval dva studijní pobyty v zahraničí – jeden v rámci programu Erasmus a jeden v Austrálii - a vyjádřil názor, že doba jeho studijních pobytů v zahraničí by se do doby jeho studia počítat neměla. Poukázal na to, že oba tyto pobyty financoval z větší části sám.
21. Z obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí však nelze seznat, jak se rektor žalované s těmito argumenty žalobce vypořádal, resp. zda vůbec se s nimi zabýval. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ostatně nejsou tyto žalobcovy argumenty vůbec zmíněny. Z napadeného rozhodnutí tedy nelze vůbec poznat, zda je rektor žalované vzal na vědomí, zda je zvážil a z jakých důvodů je odmítl.
22. Za náležité vypořádání se s žádostí o přezkoumání nelze považovat obecnou formulaci, použitou v odůvodnění, že totiž *„Rektor dospěl k závěru, že při vydání napadeného rozhodnutí byl dostatečně zjištěn skutkový stav věci a byly splněny podmínky pro stanovení poplatku spojeného se studiem a výše poplatku spojeného se studiem, období, na něž byl stanoven, i termín splatnosti byly stanoveny správně způsobem uvedeným v odůvodnění napadeného rozhodnutí.“* Takové konstatování by bylo možno akceptovat pouze v případě, pokud by účastník řízení, žádaje o přezkoumání, ve své žádosti neuvedl žádné konkrétní námitky či výhrady vůči stanovení poplatku, a neargumentoval by žádnými skutečnostmi ve svůj prospěch. V projednávané věci tak tomu ale není, když žalobce argumentoval konkrétními tvrzeními, jimiž odůvodňoval svůj názor, že poplatek mu měl být stanoven v odlišné výši.
23. Městský soud konstatuje, že má-li mít právní institut „žádosti o přezkoumání“ smysl a význam, pak je nezbytné, aby se rektor žalované ve svém rozhodnutí o takové žádosti

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

vypořádal se skutkovými a právními argumenty, pokud byly v takové žádosti uplatněny. Je tedy nezbytné, aby rektor žalované každý takový argument posoudil a rozhodl, zda je v projednávané věci relevantní či nikoliv, a pokud ano, zda je věcně správný a zda má vliv na výši stanoveného poplatku. V nyní rozhodované věci tedy je nutno trvat na tom, aby rektor žalované výslovně rozhodl, zda žalobcovy studijní pobyty v zahraničí jsou či nejsou relevantní pro stanovení výše poplatku, a pokud dospěje k závěru, že ano, aby vyložil, jak se to na výši poplatku projeví, případně z jakých jiných důvodů nejsou tyto žalobcovy argumenty důvodné.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

24. Městský soud v Praze tedy žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí rektora žalované ze dne 22. 9. 2015 zrušil podle ust. § 76 odst. 1 písm. 4) soudního řádu správního, a podle ust. § 78 odst. 4 soudního řádu správního věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V něm žalovaná znovu posoudí žádost žalobce o přezkoumání původního rozhodnutí o stanovení poplatku spojeného se studiem, a konkrétně se vypořádá s argumenty, jež žalobce ve své žádosti uplatnil.
25. Jelikož soud zrušil napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, nezabýval se žalobními námitkami, směřujícími vůči postupu žalované při stanovování výše poplatku, resp. proti tomu, jak je způsob výpočtu upraven ve Statutu žalované.
26. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci úspěch a jeho náklady řízení sestávají jednak ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 3000 Kč a jednak z odměny advokátovi za dva úkony právní služby po 3100 Kč, a ze související náhrady hotových výdajů po 300,- Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění, zvýšené o sazbu daně z přidané hodnoty. Náhradu v celkové výši 11 228 Kč je žalovaná povinna zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce JUDr. Dana Dvořáčka, advokáta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. března 2019

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.